

Asia: VN/35827/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain ja sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain ja sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisesta ja katsoo, että hallituksen esitys on sekä perusteltu että ajankohtainen. Kannatamme esitettyjä muutoksia pienin huomioin.

Kansainvälisen avun vastaanottamisen mahdollistaminen lainsäädännöllä vahvistaa hyvinvointialueiden varautumista ja toimintakykyä häiriötilanteissa sekä poikkeusoloissa. Samalla edistetään väestön perusoikeuksien toteutumista ja tiivistetään kansainvälistä yhteistyötä sosiaali- ja terveydenhuollon alalla. Esitys tukee hyvinvointialueiden valmiussuunnittelua sekä mahdollistaa operatiivisesti tehokkaan ja nopean reagoinnin kriisitilanteissa. Kansainvälisen avun hyödyntäminen tarjoaa keinoja lievittää henkilöstövajeita erityisesti akuuteissa ja rajatuissa tilanteissa, joissa kotimaiset resurssit eivät ole riittäviä. Ehdotetun esityksen tavoitteena on tehdä välttämättömät muutokset terveydenhuollon ammattihenkilölakiin, jotta voidaan varmistaa humanitaarista apua tarjoavien terveydenhuollon ammattihenkilöiden mahdollisuus harjoittaa terveydenhuollon säänneltyä ammattia Suomessa poikkeusoloissa ja normaaliolojen vakavissa häiriötilanteissa. Esitys ei laajenna lain soveltamisalaa tämän ulkopuolelle.

Esitys tarjoaa mahdollisuuden hyödyntää kansainvälisiä terveydenhuollon ammattihenkilöitä tukemaan hyvinvointialueiden palvelutuotantoa tilanteissa, joissa omat henkilöstöresurssit eivät riitä. Kansainväliset ammattilaiset toimisivat ilman Valviran laillistusta rajatuin toimivaltuuksin, tukien muuta henkilöstöä. Heidän tehtävänsä tulee olla osa hyvinvointialueen ohjattua ja valvottua palvelujärjestelmää, eikä heidän toimintansa saa korvata alueen järjestämisvastuuta. Esitys tukee valmiussuunnittelua, mutta edellyttää valtakunnallista ohjeistusta muun muassa perehdytyksestä, johtamisesta ja vastuista.

Kannatamme terveydenhuollon ammattihenkilölakiin tehtävää muutosta, joka koskee terveydenhuollon ammattihenkilön oikeutta harjoittaa säänneltyä terveydenhuollon ammattia Suomessa osana kansainvälisen avun antamista (3c §). Kyseinen pykälä on sovellettavissa

poikkeusoloissa, mutta haluamme kiinnittää huomiota siihen, että normaalioloissa on myös tilanteita, joissa tarvitaan kansainvälistä yhteistyötä joko kiireellisenä potilaan vakavan sairauden hoitamiseksi (esim. ECMO-potilaan kansainvälinen potilassiirto) tai suunnitellusti, osana uusien lääketieteellisten hoitomenetelmien koulutusta ulkomaisen ammattihenkilön toimesta. Pidämme tärkeänä, että lainsäädännöllä mahdollistetaan myös tällainen toiminta ja määritetään nykytilannetta selkeyttävästi ne periaatteet ja reunaehdot, joiden mukaan em. tilanteissa voidaan toimia.

Vaikka esitys ei tuo sisällöllisiä muutoksia sosiaalihuollon ammattihenkilölakiin, Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue korostaa, että kriisitilanteet koskettavat myös sosiaalipalveluja. Psykososiaalinen tuki, lastensuojelu, vammaispalvelut ja kriisityö vaativat henkilöstöresursseja, joita voisi täydentää myös kansainvälisen avun kautta. Hyvinvointialue näkee perusteltuna tässä yhteydessä tehtäväksi selvityksen ja kuvata tarve turvata riittävät sosiaalityön ja -huollon palvelut vastata kriisitilanteesta aiheutuvaan sosiaalityön ja -huollon tarpeeseen.

Lopuksi haluamme kiinnittää huomiota siihen, että terveydenhuollon ammattihenkilölaki ei huomioi nimikesuojattuja ammattihenkilöitä (vrt. sosiaalihuollon ammattihenkilölaki 11§). Mielestämme sama maininta voisi olla tarkoituksenmukaista huomioida myös terveydenhuollon puolella. Ehdotamme myös, että EU-/ETA-maiden ulkopuolelta tulevien nimikesuojattujen ammattihenkilöiden tutkinto tarkastettaisiin ja tarvittava lisäkoulutus määriteltäisiin ennen kuin Lupa- ja valvontavirasto myöntäisi oikeuden käyttää nimikesuojatun ammattihenkilön ammattinimikettä.

Turpeinen Miia
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue